

Til Folketingets Socialudvalg og Velfærdsminister Karen Jespersen

d. 24.9.2008

Kære Folketingets Socialudvalg og kære Velfærdsminister

Vedr. det lukningstruede Gaderummet på Nørrebro og anmodning om foretræde

Tak for jeres foreløbige interesse for sagen vedr. lukningen af Gaderummet, socialpsykologisk fristed for hjemløse og udstødte unge, på baggrund af vores henvendelse til jer af 6. august 2008.

Gaderummet er netop blevet bekendt med Velfærdsministerens svar af 4. september 2008, på Folketingets Socialudvalgs spørgsmål (nr. 462) i brev af 18. august 2008. Desværre må vi konstatere, at svaret referer en række oplysninger, som er faktisk forkerte. Inden vi vil belyse den alvorlige problemstilling, som Gaderummet og Gaderummets brugere fortsat står i, samt motivere vores anmodning om et foretræde for Folketingets Socialudvalg, tillader vi os her, i korte træk, at udrede disse misforståelser:

- Der har *ikke* været "*uhensigtsmæssigheder i den økonomiske ledelse af Gaderummet*". Påstandene er dementeret gennem et revideret og rent regnskab fra 2006, som også blev tilsendt ministeriet i juli 2007.
- Hvad angår "*uhensigtsmæssigheder i den faglige ledelse af Gaderummet*" henvises til en tilsynsrapport fra 2006, som roste Gaderummets arbejde, men havde enkelte kritiske punkter - altovervejende relateret til psykiatrisk behandling. Punkter som vi gerne diskuterede med kommunen, og som vi også imødekom, men hvor vi alligevel fik frataget vores tilskud. Ved flere kritikpunkter blev partshøring af Gaderummet undladt og vi kan ikke få dem nærmere udredt eller dokumenteret.
- *Det daværende Socialministeriet* godkendte i brev af 30. april 2007 til Københavns Kommune, at lade bevillingen til Gaderummet bortfalde, med begrundelsen "*uhensigtsmæssigheder i den faglige og økonomiske ledelse af Gaderummet*". Gaderummet har ved flere lejligheder gjort ministeriet opmærksom på, at bevillingens bortfald er sket på et faktisk forkert grundlag, men uden, at der er sket rettelse.
- Gaderummets leder og brugere har *ikke* "*besat*" Gaderummet. Gaderummet har opretholdt sit virke på lovlig vis, da kommunen ikke har været berettiget til at nedlægge det, grundet en lang række uoverensstemmelser, herunder juridiske tvister, i grundlaget for ophøret af godkendelsen og tilskuddet, samt overtagelsen af vores lejekontrakt. Brugerne har fra start opfordret det fyrede personale til at fortsætte arbejdet. Gaderummet har overlevet ved bl.a. fondsdonationer.
- Det er ikke blot "*Gaderummets daglige leder og en mindre gruppe af beboerne*" der er blevet i Gaderummet. Vi er både den daglige leder, 4½ frivillige medarbejdere, ca. 30 beboere, ca. 180 brugere, og så er vi bestyrelsen for Gaderummet som selvejende institution (fond), bestående af lektor Line Lerche Mørck, dr. med. Preben Brandt, advokat Janus Malcolm Pedersen, beboer Anton Jørgensen, bruger Peter Mosegaard, medarbejderrep. Alina Djakowska og cand. mag. Maya Thisted, der bakker op om stedet i sin nuværende form, som en vigtig brik i det samlede udbud på det sociale område. Mange nye unge er kommet til Gaderummet gennem det sidste år for at få hjælp, og har aktivt valgt stedet til, trods de få økonomiske ressourcer, manglen på varme og varmt vand.

Sagens problemstilling og anmodning om foretræde

Gaderummets midler kom fra Storbypuljen, og ikke direkte fra Sats-puljen, som vi fejlagtigt skrev i vores første henvendelse, hvilket vi beklager. Bevillingens formål var at give et merløft på området, til at nå en gruppe af svært marginaliserede gadeunge, som ikke kunne rummes i de eksisterende kommunale tilbud og i den traditionelle socialpædagogik, opgivet eller ekskluderet derfra. Dette har Gaderummet formået med gode resultater, gennem sin alternative pædagogiske tilgang, som i øvrigt er meget veldokumenteret. Nu er Gaderummet blevet ekskluderet af kommunen, og Landsretten har netop stadfæstet Fogedrettens afgørelse om indsættelse af kommunen i vores lokaler. Afgørelsen omhandler ikke den forudgående fratagelse af tilskuddet. Situationen åbner to problemstillinger:

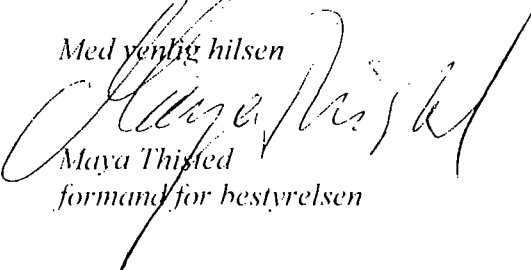
- 1) Gaderummet sættes på gaden, uden at grundlaget for lukningen er undersøgt, eller i overensstemmelse med faktiske forhold, jf. kommunens unkladelse af partshøring, samt at det daværende Socialministeriet har godkendt bevillingens bortfald på et faktisk forkert grundlag. På samme baggrund tabes et alternativt fagligt arbejde, bygget op gennem 20 år og prisbelønnet, som har vist sig at fungere rigtig godt, ikke mindst som en vigtig brik på det sociale område.
- 2) Der er *ikke* et realistisk alternativ til rådighed for Gaderummets gruppe af unge. Gaderummets brugere *kan ikke* indgå i det tilbud, som kommunen vil etablere, for de midler der var bevilget Gaderummet. Her etableres samme struktur og socialpædagogiske metode, som på traditionelle institutioner, og som tidligere har voldt Gaderummets unge konflikter og udstødelse til gaden. Netop på baggrund af denne problematik, opstod Gaderummet. Der er således ikke tale om en "videreførelse af Gaderummet, blot med en ny ledelse", men om en reel lukning. Vi henviser til faglig vurdering, som understøtter dette, samt tilslutning af dr. med. Preben Brandt (se vedlagte artikel fra Socialrådgiveren juni 2008) og Gaderummets unge selv (se vedlagte brev fra Gaderummets brugere).

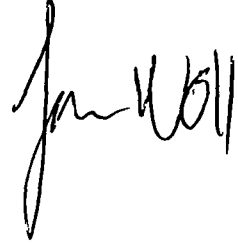
Når Gaderummet lukker og brugerne sættes på gaden, står ca. 200 udsatte unge, som ikke kan finde sit til rette i de eksisterende tilbud, til at miste deres fristed, herunder mister ca. 30 mister tag over hovedet.

Vil Folketingets Socialudvalg og Velfærdsministeren være med til at sikre at dette ikke sker og bidrage til en bevarelse af Gaderummet? Den bedste løsning ville være en mægling mellem Gaderummet og Københavns Kommune, så konflikten kan landes til alles fordel, men Gaderummet indgår også meget gerne i et nyt samarbejde om videreførelse af Gaderummet, eksempelvis i andre og mindre lokaler. En model kunne være en form for ramme-aftale på et år eller halvandet, til at vise hvilke resultater vi kan opnå, og som så derefter kan foreligges til jeres vurdering.

Vi brænder for, sammen med brugerne, at videredrive Gaderummet med den brugerstyring der praktiseres, som et vigtigt alternativ til de eksisterende tilbud og vi anmoder derfor fortsat om foretræde for Folketingets Socialudvalg, med deltagelse af blandt andet dr. med. Preben Brandt.

Med venlig hilsen

Maya Thisted
formand for bestyrelsen

Jan Woll
beboer i Gaderummet

Unge hjemløse i farezonen:

GADERUMMET SAT PÅ PORTEN?

NØDPLAN I ÅRHUS

16 EKSTRA SOCIAL-
RÅDGIVERE 4

HOLD FINGRENE FRA HENDE

PAS PÅ NÅR DU
SKIFTER JOB 16

PIONERER I VELFÆRD

NY BOG
OM RØDDERNE 8

Socialrådgiveren nr. 12, 18. juni 2008

Gaderummet sat på porten?

Et opholdssted for unge hjemløse i København, Gaderummet, beskyldes for ikke at ville samarbejde med psykiatrien. Lederen risikerer nu at blive smidt ud af fogeden og blive erstattet af en kristelig institution. En katastrofe, mener Preben Brandt, der bakker op om Gaderummets måde at arbejde på.

Af Birgitte Rørdam
br@socialrdg.dk

Det er godt middag. Uden for sender den tidlige sommer tiltrængte briser af frisk luft og sol ind i Gaderummets fællesstue, som har været uden varme hele vinteren, fordi Københavns Kommune har holdt projektets penge tilbage.

I en lille sofa tæt ved den åbne dør ud til Gaderummets gård sidder 25 årige Jan Voll med en Star pilsner. Det er tilladt at ryge hash og drikke ol på Gaderummet. Til gengæld er hårde stoffer forbudt – en regel alle på stedet er gode til at håndhæve, "for det gider man ikke rende rundt i", forklarer Jan Voll.

- På herbergerne i København flyder det med hård narko, piller og heroin, og jeg ved, hvad jeg taler om, for jeg har været på dem alle, siger Jan Voll, der i et par år rakkede rundt mellem byens herberger med sin psykisk syge og alkoholiserede mor og sin lillebror, fordi de var smidt på gaden.

- Det var ikke rart. Hverken at have min mor med eller være der selv. Mange steder skulle vi være ude klokken syv om morgenen og kunne først komme ind igen om aftenen. Overalt var der ældre misbrugere og junkier, der sad og åd metadon. Jeg har selv en historie med stofmisbrug, og det er nemt at lade sig friste, når det er så tæt på. Til sidst fik min mor heldigvis en lejlighed i Kolding, og jeg blev henvist til Gaderummet, hvor jeg har boet i perioder det sidste år, når jeg har haft brug for ikke at komme i problemer, fortæller Jan Voll.

Tilbageholdt projektets penge

I modsætning til Jan Voll ser det lige nu sort ud for Gaderummet. Lederen af stedet, psykolog Kalle Birch-Madsen blev fyret i maj 2007, men er med opbakning fra de unge brugere blevet på stedet. Ifølge kommunen overholder han ikke en række kommunale påbud, men kritiseres især for ikke at ville samarbejde med psykiatrien. I det seneste år har Københavns Kommune tilbageholdt de penge, projektet siden 2005 har modtaget fra Statens Satspulje. De unge i Gaderummet har derfor ikke haft varme, penge til mad eller lønninger, og lige nu er Fogedretten ved at tage stilling til, om Københavns Kommune har hjemmel til at smide ledelsen på gaden. Retten forventes at træffe sin afgørelse den 20. juni – en afgørelse, der med stor sandsynlighed vil blive anket.

Står det til Københavns Kommune skal stedet ikke lukkes, men drives videre af den kristne institution Askovgården i samarbejde med Missionen blandt Hjemløse, som også står bag Mændenes Hjem.

Ret til at være anderledes

Men det vil være katastrofalt for de nuværende brugere, mener Preben Brandt, Formand for Rådet for Socialt Udsatte. Han har kendt Gaderummet længe og har stor respekt for den måde, man arbejder på her, fordi man når en gruppe unge, som andre ikke kan nå. Derfor valgte han sidste år at bakke op om stedets fortsatte eksistens ved at gå

ind i Gaderummets bestyrelse.

- Jeg synes det er utrolig vigtigt, at vi i vores samfund har et frirum til folk, der er anderledes. Gaderummet er et brugerstyret tilbud med en høj grad af anarki og et kritisk syn på psykiatrien, som går ud på, at man ikke er imod medicin, men omvendt heller ikke tror, det er den eneste vej til at få det bedre. Institutionen, der skal overtage Gaderummet, er anderledes traditionelt bygget op både i forhold til styring og holdning til psykiatri. Og mange af de unge, som kommer i Gaderummet er netop dem, der er blevet afvist fra den slags tilbud, eller som ikke føler sig tilpas i dem, forklarer Preben Brandt.

Han forstår ikke, hvorfor Københavns Kommune ikke har forsøgt at fortsætte samarbejdet med Gaderummet. Og han mener, at kommunen stiller større krav til Gaderummet, end de gør til andre sociale institutioner og opholdssteder herhjemme, når de vil have sikkerhed for, at psykisk syge kommer i psykiatrisk i behandling.

- Vi forsøgte at lægge op til et samarbejde med socialudvalget i Københavns Kommune, som kunne stille alle tilfredse, men det ønskede de ikke. Og af en eller anden grund stiller kommunen særlig restriktive krav til Gaderummet, når det gælder psykiatrien. På herbergerne stilles der for eksempel ikke krav til, at psykotiske skal i psykiatrisk behandling. Der findes da heller ingen lov, som siger, at man kan tvinge folk i behandling, siger han.

Vil have ny leder

Københavns Kommunes socialborgmester Mikkel Warming mener imidlertid ikke, at situationen er holdbar og står fast på, at stedet skal have ny ledelse.

- Gaderummet skal fortsætte, som det oprindeligt var tænkt: Et sted, hvor der er højt til loftet og meget brugerinddragelse og selvtillidslæggelse. Men for Socialudvalget er det et kardinalpunkt at få en ny leder. At vi får et sted, hvor der ikke er stærke ledere, og hvor sårbare unge kan komme og være sig selv samtidig med, at de får den behandling, som en del af dem har brug for, siger Mikkel Warming og henviser her til stedets manglende samarbejde med psykiatrien.

- Der er folk i Gaderummet, der risikerer at gå til. Meningen var, at der skulle være et ordentligt samarbejde med lægerne og med psykiatrien. Det har der ikke været siden 2007, og derfor vil jeg ikke samarbejde med ledelsen, siger han.

Tilbage sidder Preben Bandt med en fornemmelse af, at der ikke er hold i klagerne over Gaderummet.

- Kritikken virker løsagtig og som noget, der højst hører til i småtingsafdelingen. Gaderummets måde at fungere på er ikke lavet en dyt om de seneste år. Og for kun to år siden, da stedet fik Årets Hjemløsepris (uddeles hvert år på Hjemløsedagen i oktober, red.), havde stedet kommunens fulde opbakning, siger han.

Heller ikke Jan Voll er enig i kommunens kritik af måden, Gaderummet styres på. Og i hvert fald føler han sig sikker på, at han kan takke stedet for, at han har holdt sig ude af kriminalitet, siden han blev løsladt for knapt et år siden.

- Jeg blev løsladt efter 13 måneder med kun 200 kroner på lommen og uden noget sted at bo. Havde det ikke været for Gaderummet, var jeg styrtet ud i kriminalitet igen for at kunne klare mig. Jeg drikker stadig for mange øl og ryger hash, men jeg har ikke lavet noget kriminelt og har overholdt alle de aftaler, jeg har med Kriminalforsorgen. Mit mål er, at jeg inden længe får et job og min egen lejlighed, siger han.

Konflikten om Gaderummet

Konflikten mellem Københavns Kommunes socialforvaltning og Gaderummet på Nørrebro opstod i 2007. Kommunen mente ikke, at

Gaderummet overholdt præmisserne for at modtage penge fra Statens Satspulje til at drive stedet: Gaderummet havde blandt andet undladt at samarbejde med behandlingspsykiatrien om de sindslidende unge i huset, og de havde ikke overholdt kommunens seks påbud til stedet.

Gaderummets ledelse mente omvendt, at kommunens krav til bostedet var urimelige. De seks påbud var føjet til en ellers positiv tilsynsrapport fra Gaderummet i 2006. Og kommunes påstand om, at sindslidende beboere i huset var blevet frataget deres medicin, var usand, svarede ledelsen.

I maj 2007 trak Københavns Kommune sin godkendelse af Gaderummet tilbage, og pengene til driften af bostedet stoppede. Kommunen fortsatte dog med at betale husleje på adressen i Rådmandsgade 60.

Senere på året besluttede kommunen at indsætte organisationerne Askovgården og Missionen blandt Hjemløse til sammen at overtage ledelsen af stedet. Men den nuværende leder Kalle Birck-Madsen er sammen med brugerne blevet i huset og driver stedet for indsamlede midler og fonde. Københavns Kommune bad i marts i år Fogedretten om at afgøre, om de har hjemmel til at smide ledelsen og nuværende brugere på gaden. Fogedretten har behandlet sagen den 23. maj og deres afgørelse er sat til den 20. juni. De to organisationer, der skal overtage ledelsen, forholder sig afventende.

Københavns Kommunes seks påbud til Gaderummet

1. At der ikke opholder sig unge under 18 i lokalerne.
2. At det sikres, at unge med psykiatiske lidelser kommer i psykiatrisk behandling, og at ansvaret deles med H:S
3. At unge ikke overnatter i andre rum, end dem, der er indrettet dertil, og at unge, der bor i køkkener, tilbydes andre rum.
4. At Gaderummet tager initiativ til at forbedre samarbejdet med behandlingspsykiatrien, og at Gaderummet ikke anbefaler unge at holde op med at tage medicin, uden det er drøftet med en psykiater. Det skal sikres, at unge, der har behov for det, kommer i psykiatrisk behandling.
5. At Gaderummet sætter sig ind i og arbejder efter Sundhedsstyrelsen vejledning om medicin administration.
6. Hashmisbruget skal ophøre, og medarbejderne skal gribe ind, hvis de ser unge ryge.

Påbuddene blev givet i en ellers positiv tilsynsrapport fra Københavns Kommune i 2006.

Fakta om Gaderummet

Et opholds-, bo- og rådgivningssted for hjemløse og særlig udsatte unge mellem 18 og 35 år. Stedet har døgnåbent, har 25-30 faste beboere, ca. 150 brugere og 30 unge, som er i psykologisk behandling på stedet. Gaderummet har eksisteret siden 1996, først i et baghus på Nørrebrogade, og siden 2005 med støtte fra satspuljemidlerne i Rådmandsgade på Nørrebro.

Til Folketingets Socialudvalg og
Velfærdsminister Karen Jespersen
Dato: 24. september 2008.

Kære Folketingets Socialudvalg og Velfærdsminister Karen Jespersen

Ang. Gaderummet. Et nødråb fra gaden.

Vi opfordrer jer til at kigge på sagen om Københavns Kommunes lukning af vores sted Gaderummet og fyringen af vores personale, og hjælpe os med at bevare det. Gaderummet og dets personale er helt afgørende for os – og mange andre unge i samme situation, som vi møder på gaden. Den nye "tilsvarende" institution, som kommunen vil etablere, kan vi ikke bruge, selvom det ville være meget lettere for alle parter. Problemet er at det er en helt anden og almindelig type institution, magen til dem vi tidligere har haft meget dårlige erfaringer med. Landsretten har nu afgjort fogedsagen mod os og medarbejderne, startet af kommunen. Vi, ca. 30 beboere, 180 brugere og 20 i psykologisk rådgivning, bliver snart sat på gaden – igen. Med alle vores sølle og alligevel uundværlige ejendele. Og vi har ikke andre steder at tage hen for at få den særlige hjælp, som vi får i Gaderummet. Det er vel ikke kun et problem for os, men også for København og samfundet. Vi har forsøgt at komme i dialog med kommunen igennem halvandet år, uden resultat. Vil indbyder nu jer til dialog.

De fleste af os har, før vi stødte på Gaderummet, været hele vejen igennem systemet og de almindelige institutioner og har her fået at vide, at vi er "uden for pædagogisk rækkevidde". Nogle af os blev smidt ud, og boede så på gaden, nogle af os gik selv, fordi vi ikke kunne få den fred og hjælp vi havde brug for og gaden derfor var et bedre og friere sted. Gaderummets sted og Gaderummets personale har, som det eneste sted, forstået at "rumme" os og hjælpe os, uden at gøre os til passive klienter, på vores præmisser, så vi rent faktisk er kommet på benene og har fået et liv, eller er på vej til det. Vi har gennem lang tid opbygget en tillid til medarbejderne i Gaderummet. De kender vores baggrund, sociale sager og vores psykologbehandling – og kun med den støtte klarer vi os. Dem tager kommunen nu fra os, i den tro at man bare kan indsætte fremmede andre, til at overtage en sådan relation. Men det har store konsekvenser for os.

Vi har læst om os selv, i kommunens papirer, at vi er dem der ikke kan finde sig til rette i de almindelige tilbud og at vi er præget af mistillid til det etablerede system. Det er nok rigtigt. Men vi forstår bare ikke, at kommunen så sætter almindelige institutioner til at drive et nyt sted for os, og samtidig tager vores personale fra os, sådan uden videre – oven i købet grundlag, som vi som brugere, kan se ikke er rigtigt.

Det nye sted, som kommunen kalder "en videreførelse af Gaderummet, men med en ny ledelse", skal drives af 2 traditionelle hjemløseinstitutioner, som mange af os tidligere har forsøgt at bruge, men ikke uden andet end konflikter og nederlag. Endda noget af det selv samme personale, som tidligere ikke kunne forstå eller hjælpe flere af os, og derfor opgav os eller smed os ud, skal ansættes. Samtidig skal stedet drives med udgangspunkt i socialpædagogikken, som vores erfaringer (for nogle af os gennem hele vores liv) har vist, at vi ikke kan fungerer med. Til gengæld ved vi, at der er en anden mulighed som rummer og hjælper os, i Gaderummet. Også kun i kraft af Gaderummets alternative pædagogik, fungerer brugerstyringen i huset, hvor vi er med til, helt reelt og ikke bare tilsyneladende, at drive stedet og få huset med vores døgnåbne dør til at fungere.

Vi står også til at miste vores intensive psykologiske behandlingsforløb, som består af samtaler ca. 1 gang om ugen i 1,5 - 2 timer. Ca. 20 af os bruger psykologrådgivningen fast, endnu flere bruger den efter behov og akutte tilfælde. Det nye sted skal være af mere psykiatrisk karakter, selvom flere af os tidligere har haft meget dårlige og smertelige erfaringer med psykiatrien og fængselsvæsenet, og endelig fundet en alternativ behandlingsmulighed i Gaderummet, som er gratis og fri tilgang til. Psykologrådgivningen er helt afgørende for at vi ikke falder tilbage til vores gamle liv i isolation eller kriminalitet eller de andre problemer vi forsøger at overvinde.

Vi ved godt at vi sikkert ikke er Guds allerbedste børn, men vi har fundet Gaderummet hvor der også er plads til os, og hvor vi har fået hjælp til at komme videre. Vi har brug for det sted og dets personale, der kender os, som vi stoler på og som vi har knyttet os til.

Gaderummet handler ikke kun om os der er her nu, men også om mange andre unge som står i samme situation. Gaderummet er et rigtig godt sted for unge med problemer, og vi kan ikke forstå at kommunen smider guld på gaden, herunder det personale, der stiller sig til rådighed nærmest 24 timer i døgnet, uden løn.

Vi beder jer om at kigge på sagen og hjælpe til med at Gaderummet som alternativt tilbud kan bevares, på en eller anden måde. Nogle af os vil meget gerne deltage i et foretræde for Folketingets Socialudvalg og Velfærdsministeren Karen Jespersen.

Med venlig hilsen

*Beboerne og brugerne i Gaderummet
Brugermøde d. 24.9.2008*

v. beboerrepræsentant Michael Mex Christiansen

v. brugerrepræsentant Rachid At-Tauabi

